

שׁוֹבֵה יִשְׂרָאֵל

בס"ד, שב"ק פרשת נשא ב' סיון תשע"א | גליון 454

דברי הימים

שבת דרך ארץ

שבת שלפני קבלת התורה נקראת 'שבת דרך ארץ' שכן דרך ארץ קדמה לתורה ואי אפשר לזכות לכתרה של תורה טרם מועדנים את המידות ומשפרים את המועשים. כן אמרו חז"ל: **שני תלמידי חכמים שיושבין בעיר אחת ואין נוחין זה לזה בהלכה, מתקנאין באף ומעלין אותו.** על כן יש להתחזק בימים שנותרו עד החג בדברים שבין אדם לחברו.

בחג השבועות חלה הילולת נעים זמירות ישראל, **דוד המל עליו השלום** שריווהו לקדוש ברוך הוא בשירות ותשבחות, ואף אנו נוהגים ביום זה להרבות באמירת תהילים לעורר זכות **דוד המלך העומדת לעד, כמ"ש 'דוד מלך ישראל חי וקיים'.**

גם הילולת הבעל שם טוב **הקדוש** חלה בחג השבועות, וראוי על כן לעסוק במהלך החג בתורתו ובסיפורי נפלאותיו.

מדברי מו"ד ועט"ד רבי יאשיהו יוסף פינטו שליט"א

כאיש אחד בלב אחד

הניגודים שבנם ישראל זה לצד זה, ובאמצעות השלום והאחוה, להוליד את קבלת התורה. גם קבלת התורה הפרטית של כל אדם, תלויה במידת השלום שלו. ולא רק בגלל האחדות שבשוננו, רק גם משום שכשהלב טרוד במחלוקות ודברי ריבות, הוא אינו פנוי להבין בדברי תורה...

רבים מן המחלוקות שבין בני אדם, נובעות ממחלוקות עצמית ששורת בלב פנימה. שאיפות ורצונות מנוגדים גועשים בקרב האדם וגורמים לו לחשוב שכולם חולקים עליו. הוא דומה לשיכור שמנסה לנעוץ מפתח בדלת ומשוכנע שהדלת נעה מצד לצד... אך לא. הדלת יציבה ושלווה ורק ידיו רוטטות מייך... אנשים רוטטים מסערה פנימית ומשוכנעים שהכל רועד. ממה נובעת סערת הלב? מן ההתגוששות הנצחית שבין הטוב לרע. המלחמה הזו תימשך עד לרגע האחרון, אך את השלווה ניתן להשיג באמצעות החלטה אמיצה על ההשתייכות לצד הטוב. אחר שמחליטים, גם אם יש קשיים, הידיים כבר לא רועדות.

נשא את ראש בני גרשון! הושט יד לרחוקים. למגורשים... לא עוד ראשים שמוטים ומבטים נכלמים. עיניים טובות שמביטות אלו באלו באהבה. ואז, כשישכון השלום בלב כמו גם מחוצה לו, נוכל לקבל את התורה הקדושה אשר דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום.

ימי ההכנה הארוכים הולכים ונשלמים, ועוד מעט קט נזכה לקבלת התורה בחג השבועות. במה זכו ישראל לקבל התורה? אמרו במדרש: **'גדול השלום שבכל המסעות כתיב 'ויסעו ויחנו', נוסעים במחלוקת וחנונים במחלוקת. כיון שבאו כולם לפני הר סיני, נעשו כולם חנייה אחת, הדא דכתיב 'ויחן שם ישראל', 'ויחנו שם בני ישראל' אין כתיב כאן אלא 'ויחן שם ישראל'.** אמר הקדוש ברוך הוא: **הרי שעה שאני נותן תורה לבניי!**

לא מצא הקדוש ברוך הוא כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, ובפרשת השבוע אנו מקבלים את אחד הביטויים הגדולים לכך. וכך אמרו במדרש: **תני ר' ישמעאל, גדול שלום ששם הגדול שנכתב בקדושה, אמר הקדוש ברוך הוא, ימוחה במים כדי להטיל שלום בין איש לאשתו!**

השלום הוא תנאי הכרחי להתהוות דבר חדש. הבחנו פעם כיצד פועלת תנועת ההליכה? בעוד רגל אחת מתקדמת בתנועה, חברתה בולמת בחוזקה ובכך מעניקה לה את הכוח להתקדם. החיים בשלום של שתי מגמות הפכיות, מולידות מציאות חדשה ומבורכת. 'הרואה קדירה בחלום יצפה לשלום' מדוע? כי האש שורפת בעוד המים מכבים. הקדירה יודעת לשכן את השניים זה לצד זה ובכך להפיק מהם את התועלת המדהימה שבבישול. כדי להגיע למציאות חדשה וקדושה קבלת התורה, יש לכנס מקודם את כל

השיעור השבועי מהאדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א

יתקיים בימי חמישי בהיכל ישיבת שובה ישראל

רח' שבט בנימין 34, רובע י"ב, אשדוד. פרטים נוספים בטל' 08-8679897

ניתן לקבל את העלון במייל מידי שבוע, לאחר הרשמה במייל: info@shoovaisrael.com

כמו כן ניתן לקבל במייל את דבר התורה היומי מהאדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א

לאחר הרשמה במייל: info@shoovaisrael.com

ר"ת	יציאת השבת	כניסת השבת	
20:58	20:22	19:05	ירושלים
20:55	20:25	19:21	ת"א אשדוד
20:56	20:27	19:13	חיפה
20:53	20:23	19:18	ב"ש

מתורתן של אבות

"איש או אשה כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה" (ו' ב'), מה פשר לשון 'יפליא' ולמה כפל הכתוב 'נזיר להזיר'?

אך הנה בא הכתוב להזהיר את האדם שלא ירדוף אחר המותרות ולא ימשוך בין את בשרו, כי רבים חללים הפילה תאוות היין ועצומים כל הרוגיה. זו הכוונה 'איש כי יפליא', 'יפליא' מלשון דבר פלאי ומופרכ. כאשר יחפוץ איש לפרוש מדרכי בני אדם ולהתקרב אל השי"ת, ראשית דבר 'נזיר', יזיר עצמו מן היין, כי היין הוא אם כל חטאת. אמנם, הנזירות עלולה להיות גם תוצר של כעס, וזו היא נזירות שאינה רצויה כלל. רק שינזור לשמים, והיינו 'להזיר לה'.

בכך יבוארו דברי חז"ל (נדרים ט'): אמר שמעון הצדיק, פעם אחת בא אדם אחד נזיר מן הדרום וראיתו שהוא יפה עיניים וטוב רואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים. אמרתי לו: בני, מה ראית להשחית את שערך זה הנאה? אמר לי: רועה הייתי לאבא בעירי הלכתי למלאות מים מן המעיין ונסתכלתי בבבואה שלי ופחז עלי יצרי וביקש לטורדני מן העולם. אמרתי לו: רשע, למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך?! העבודה שאגלחך לשמים. מיד עמדתי ונשקתי על ראשו, אמרתי לו: בני, כמוך ירבו נזירי בישראל! עליך הכתוב אומר: 'איש כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה'.

כי אכן בכתוב הזה באה מעלת הנזירות הקדושה שהיא כדי לשבר כוח היצר הרע ולהתקרב לה'.

הבנת הנפש

הנפש של האדם, היא מקור הסיפוק והשמחה שלו, אך עלולה להיות בית הכלא של חייו. אחד היתרונות הגדולים של המדבר על פני החי, הוא היכולת להבין את השוני. לצאת מן הגדרות של הנפש העצמית, ולהשקיף בהתפעלות על המוני המוני נפשות בעלות גוונים נהדרים היוצרות את פסיפס האנושות המרהיב.

משה רבינו שאל: "האנוכי הריני את כל העם הזה, אם אנכי ילידתיהו, כי תאמר אלי שאהו בחיך כאשר יישא האמן את היונק". ופירש הספורנו: 'הנה האב יוכל להנהיג את בניו אף על פי שהם חלוקי הדעות, וזה כי כולם חושבים אותו כאוהב שישתדל בכל כוחו להטיב להם'. למרות שהקוטביות בין הנפשות עשויה להוליד התנגדות ואף מחלוקת, האהבה ההורית אמורה לגשר על הפער הזה, ולהבין את הילד למרות השוני.

כדאי להכיר בעובדה, שרוב מכריע של חילוקי הדעות בין אנשים נובע משוני בסיסי בתבניות הנפש. רק לשם דוגמה: טיפוסים מסוימים שנלמד עליהם בהמשך, הינם חסרי יכולות טכניות. הכישרונות שלהם פנימיים ומחשבתיים. אב לילד כזה ששייך במקרה לקבוצת האנשים הקונקרטיים והטכניים, עשוי להתפלץ מן ה'שלומאליות' שמאפיינת כביכול את בנו, בעוד שבנו פשוט ניחן בנפש שונה שכישרויה באים לידי ביטוי במישורים אחרים.

בקרב אנשים שהקשר ביניהם מקרי ולא מחייב, השוני עשוי להביא לחוסר הבנה ואף להתנתקות. אך במקום שהקב"ה טבע קשרים הכרחיים כמו בין אב לבנו, הוא גם העניק כוחות מיוחדים להתעלות מעל לשוני.

המפתח להבנת נפש הזולת, טמונה בהבנת הנפש העצמית תחילה. כשאדם מקבל את נפשו כמות שהיא מבלי להתבונן בה, היא נתפסת בעיניו כחזות הכול והוא חסר יכול להתמודד מולה. אך כשהוא מבין את ההרכבה, לומד את המעלות וגם את החסרונות, הוא מסוגל פתאום להבין גם את הדפוסים האחרים על מעלותיהם וחסרונותיהם. הוא יודע שהדרישה הנחרצת שהציב בפני בנו, נובעת מתכונת נפשו השכלתנית למשל, ואך לא לצפות אם כן מבנו העיוני לעמוד בה במלואה... תיאורו המרתק, נובע מתוך נפשו המוחצנת, בעוד את נפשו המופנמת של בנו, התיאור רק מלאה ומשעמם.

נססה ללמוד על קצה המזלג, את מרכיבי הנפש הבסיסים, הרכבותיהם השונות והדרך לזהותן.

ברבראות

"נשא את ראש בני גרשון גם הם לבית אבותם למשפחותם" (ד' כ"ב)

כאשר יהודי בא לחפש לו 'ראש' היינו רבי, אזי אם 'בני', שהינו רק בן של קדושים בעוד הוא עצמו אינו בר הכי, 'גרשון', יגרשו מעל פניו, וכמאמרם (מנחות נ"ג): בר אבהן ולא בר אוריין, אש תאכלנו! אך אם תלמיד חכם הוא, היינו בר אוריין, או אז 'למשפחותם לבית אבותם', משפחתו הרוממה וזכות אבותיו מסייעתו בוודאי לעלות יותר ממי שאינו בן קדושים, וכמאמרם (שם): בר אוריין ובר אבהן יאי ויאיי!

(הרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן)

"ואיש את קודשיו לו יהיו, אשר ייתן לכהן לו יהיה" (ה' י')

מעשה באדם ולו שלשה חברים. את הראשון אהב, את השני חיבב, ואילו כלפי השלישי, רק העמיד פנים. יום אחד זומן לדין אל המלך, ובפחדו כי רב, קרא לחברו הראשון לעמוד לצידו לפני המלך וללמד עליו זכות. סירב החבר והפנה לו עורף. הלך לשני, נענה לבוא עימו אך לא להיכנס. בא אצל השלישי, הלך עימו ונכנס לפניו וגם לימד עליו זכות והצילו!

האיש, הלא הוא האיש... והמלך, הוא מלך מלכי המלכים הקורא לו בערוב ימיו לתת דין וחשבון מפעליו. החבר הראשון הוא הממון, שנשמט

מיד בתחילה, וכלשון חז"ל 'נראים כאוהבים בשעת הנאתן ואין עומדין לו לאדם בשעת דוחקו'. החבר השני הם הקרובים המלווים אותו עד הקבר ולא עוד. רק החבר השלישי והלא נחשב, הם המצוות והמעשים טובים, הולכים עימו מן העולם הזה אל העולם הבא ועומדים לפני המלך להשיב נפשו מני שחת.

זהו: 'ואיש את קודשיו לו יהיו', רק מעשי הקדושה, התורה המצוות, לו יהיו. הכסף והזהב, אין מלווין לו לאדם. אמנם, 'אשר ייתן לכהן לו יהיה', ממון המופרש לצדקה, הוא נכלל בקדושה ועומד לו לאדם ליום הדין.

(החפץ חיים)

"ברכך ה' וישמרך" (ו' כ"ד)

אמרו חז"ל: 'ברכך בנכסיך וישמרך בגופך'. כי כאשר מברכו השי"ת 'ברכך בנכסיך', תיכף עולה השאלה: הלא מרבה נכסים מרבה דאגה, ומה קשה לגוף יותר מן הדאגה המחלה את הלב ומפילה את האדם למשכב?! לכן תיכף הוסיפה התורה: 'וישמרך בגופך', שיחד עם הממון תקבל גם לב חזק ואמיץ שלא ידאג מכלום לרוב בטחוננו בהשי"ת.

(החתם סופר)

קישוט ביהכ"נ באילנות

נהגו לקשט הבתים ובתי הכנסת באילנות ודשאים לכבוד החג, להעלות את זכר פירות האילן הנידונים בעצרת.

וכבר תמהו הרבה: אחר שנידונים בו על פירות האילן, משום מה נהגו לקשט באילנות ולא בפירות עצמם? כמו כן בחמשה עשר בשבט, ראש השנה לאילנות: למה לאכול פירות ולא להתקשט באילנות שהם שושביני השמחה?

אלא שכשמבקשים לעמוד על טיבם של האילנות, אלו האבות, נותנים עין בפרות שהם הבנים ומן הפרי למדים על השורש. כמו כן, כשחפצים לגדל פרי טוב, יש לשקוד היטב על האילן ולספק לו כל צרכו, ואז לא יבול עלהו ולא יתום פריו והיה פריו למאכל ועלהו לתרופה. בחמשה עשר בשבט שהוא ראש השנה לאילנות, מפנים עין אל הבנים שהם הפירות, ללמד שמהם ניתן לדעת את טיבם של הורים. ואילו בחג השבועות שהוא ראש השנה לפירות האילן, ששים באילנות שהם ההורים הצדיקים בזכותם צמחו הגידולים היקרים.

יש מותרים את האילנות בבית הכנסת, עד פרשת ואתחנן בה קוראים בתורה את עשרת הדברות, על אותה שעה נאמר: "יעלוזי שדי וכל אשר בו, אז ירננו כל עצי יער" (תהילים צ"ו).

ישתמש בעצי סרק בלבד ולא בעצי פרי, כי האדם עץ השדה. יש להדר אחר אילנות ודשאים ירוקים דייקא. בכמה קהילות חיפשו אחר צמחים ריחניים זכר לניחוחות המבושמים שנדפו בעת מעמד הר סיני.

החתם סופר היה מחובב ביותר את מנהג קישוט בית הכנסת באילנות לקראת מתן תורה. שנה אחת התעצל גבאי בית מדרשו מלקיים את המנהג הקדוש ולחתם סופר נגרמה עגמת נפש. לא יצאה אותה שנה והגבאי שבק חיים לכל חי.

יש מתנגדים למנהג קדוש זה בטענה כי יש בו משום חוקות הגויים. אמנם, מקובלנו כי כל מנהג שיש לו שורש ויסוד איתן בדתנו הקדושה, אין לחשוש בו משום חוקות הגויים כלל. וכן נהגו בקרב משפחתנו (פינטו - אבוחצירא) ואבותינו סיפרו לנו, גודל החביבות ואהבה שרחשו זקנינו למנהג יקר זה, שהיו אומרים בו: **כל המרבה בו, הרי זה משובח.**

פרחים מפלסטיק, אף שדומים לאמיתיים ויפים מאוד, אינם עולים למנהג זה. אם חל ערב חג השבועות בשבת, ייזהר מלקושש העצים ולהניחם בבית הכנסת בעצם יום השבת.

פניני דברי יאשיהו

החלל

פעם הגיע אלכסנדר מוקדון לפתחו של גן עדן ולא הניחו לו להיכנס. ביקש דבר מה, הביאו לו גלגל. שקל כנגדו את כל כספו וזהבו ולא הכריע את הכף. בא אצל החכמים, אמרו לו: זהו גלגל עינו של אדם, והיא לעולם לא תשבוע... אמר להם: מניין? אמרו לו: תן עליו מעט עפר! אותו רגע הוכרע הכף...

בתום מלחמתו האחרונה של אלכסנדר מוקדון, מצאו אותו חייליו בוכה. אמר להם: אחרי כל ניצחון, חייתי בשביל הניצחון הבא. למה אחיה עכשיו?!

העין מתאוה בלי סוף, ואנו מנסים להשביע אותה. עובדים השכם והערב כדי למלא את החלל, אך בתחנה האחרונה, מוצאים עצמנו בנקודת ההתחלה. רוצים ורוצים וכבר לא יודעים מה. **החלל**, אותו חלל. מאום לא זז.

לקראת קבלת התורה, ראוי לעצור ולהישיר מבט אמין, פנימה. מנין נובע הצימאון? הנשמה חצובה מתחת כסא הכבוד והיא שואפת למעלה, אל השי"ת, אל התורה הקדושה. כל עוד לא ימלא חלל זה, יתגלגל הגוף האומלל מניצחון אחד למשנהו, ואחר הניצחון האחרון יעמוד ויבכה, מסכן וחסר ישע, ערום כביום היוולדו.

לאורם נלך

הבעל שם טוב הקדוש זיעוכי"א – שבועות תק"כ

על ידי אחד מתלמידי גיסו רבי גרשון מקיטוב, בעקבות מעשה נורא שארע בביתו הקטן בכפר. מאותו זמן החל להפיץ את אור החסידות בטלוסט, מטלוסט למעז'בוז' ומשם על פני כל העולם כולו.

מי הם קרוצים מחומר לבוא ולמלא שבחו של עיר וקדיש מן שמיא נחית שתלמידיו אמרו עליו: **לולא ראינו, לא היינו מאמינים שהוא ילוד אישה!** שתלמידו אמר: **שלעת בא גואל יראו הכל שהיה הוא המשיח! ושהרמ"מ מוויטעפסק כתב עליו: היה היה דבר ה' בפי הבעל שם, ויגזור אומר ויקם, אחד היה ומהקדמונים לא קם כמוהו ואחריו על עפר מי יקום! אבי אבות המופתים, ראש וראשון למדרגות האמונה והביטחון, הדביקות והנבואה. עליות נשמה ומחזות הנלמדים עד היום בחרדת קודש, ואשר בין שיטיהם נטמן הקץ...**

לקראת חג השבועות האחרון בחייו זימן את כל תלמידיו, ובאמצע היום קרא להם החרדה והיו פניו מאירות כחמה וכלבנה. ואמר להם: כשיעמוד השעון, תדעו שהלכתי מן העולם! ואז גילה לכל אחד את אשר יקרה איתו אחר הסתלקותו וגם חילק כמה מדרגות עד שעמדו שני השעונים וראו שיצאה נשמתו בטהרה והיו פניו שוחקות...

זכותו הקדושה תגן עלינו ועל כל עם ישראל, להתקרב אל השי"ת ולזכות במהרה בימינו לביאת גואל צדק.

נולד בשנת תנ"ח לאביו הצדיק רבי אליעזר ואימו מרת שרה לעת זקנותם, בעקבות ניסיון גדול במצוות הכנסת אורחים שעמדו בו בגבורה. צדיקי עולם אמרו שנשמה כמו של הבעל שם טוב יורדת לעולם אחת לאלף שנים.

בילדותו התייתם מהוריו וזכר תמיד את דברי אביו לפני מותו: **ישראלניו, אל תפחד מאיש, רק מאיתו יתברך!** הוא הרבה להתבודד ביער ולפרש שיחתו לפני ה'. כשגדל, מונה על ידי פרנסי העיר לריש דוכנא, כשתפקידו להוביל את הנערים לתלמוד תורה וממנו. מכשף שהתחזה לכלב כדי להפחיד את הילדים, הוכה על ידו נמרצות ויותר לא הציק. בדרך שר עם הילדים מזמורי תהילים ובייה"כ אמר עימם 'אמן יהא שמייה רבא'.

מכאן עבר לבראדי לשמש כמלמד ושם בחר בו ר' אפרים מקיטוב לחתן, אחר שעמד על סודו. שבע שנים התבודד בהרים שבין קיטוב לקאסוב, כשאחת לשבוע הוא מסייע לאשתו בהטענת חמר ומכירתו. בהרים, נוכחו גזלי הסביבה בקדושתו וביקשו להעלותו דרך מחילות נסתרות לארץ ישראל. אך בדרך פגש את להט החרב המתהפכת ושב על עקביו.

עוד בעת התבודדותו, קיבל משליח מסתורי את כתבי רבי אדם בעל שם, וכעת זכה אף ללמוד עם הנביא אחיה השילוני. בה בעת עבר להתגורר בכפר קושלביץ כשהוא ממשיך במלאכת המלמדות. בגיל שלושים ושש התגלה

מאמר החכם

מדוע טובע חי, שוקע, בעוד המת צף?

משום שמה שמטביע את האדם, אלו המחשבות שלו המתכחשות לטוב הפשוט והורסות את חייו. וכשהוא מת ומפסיק לחשוב, הוא שב וצף...

החתונה הפלאית

נשלח ליעדו והשקט שב לשרור עד הגיע המכתב הגורלי: **בחסדי השם, עלינו זה עתה על עגלות בדרך לעירך, כדי לערוך הנישואים בשמחה וטוב לבב...**

עם המכתב ביד, הועיד התלמיד הנאמן פעמיו לבית רבו כשבדרך נתקל בסוחר יהודי השואל למגורי הבעל שם טוב. בא עמי! אמר התלמיד וילכו שניהם יחדיו. אך הציגו רגלם על מפתן הבית, פתח הבעל שם טוב בסיפורו: מעשה ביהודי בעל בעמיו, ששאב את פרנסתו ממסחר בעצים. מידי תקופה היה יוצא לכרות עצים ביערות ונוסע אל היריד להציעם למכירה. בדרך שובו מאחד ממסעותיו כשבאמתחתו סכום אדיר, הבחין לפתע כי הנופים זרים לו. חשיכה עבותה שירדה עליו פתע, בישרה לו כי נקלע ליער עבות, וגם פניו המוזרות של העגלון לא בישרו טובות. לאן נוסעים? שאל בחרדה, אך העגלון רק תקע בו מבט רצחני. עוד רגע, וידיו הגברתניות אחזו בו וכפתו אותו לאילן סמוך. באיומי גרזן, תבע לקבל את אמתחת המעות שבכיס אפודתו, ולא... הסוחר התחנן: הנח לי חצי המעות ולא אלשין לאיש... אך העגלון לגלג: בין כך ובין כך לא תצא מכאן חי... היהודי מסר את כספו וכשהוא ממרר בכבי ביקש לכל הפחות לומר ויודי. וכך הוא עמד ואמר ויודי בלב נשבר, כשפתאום פורצת מליבו תחינה: רבש"ע, אם אצא מכאן חי וצרוו כספי בידי, אתרום סכום הגון לצדקה... עוד תפילתו על לשונו, התנפל שומר היער על העגלון מן המארב ושחרר את הסוחר לנפשו.

חלפו ימים, והסוחר שכח את הבטחתו. שלחו לו תזכורת באמצעות מחלה מסתורית שתקפה את בתו, אך הוא לא נזכר ובתו נפטרה. כעת חלה בנו... אכן! אכן! פרץ הסוחר ההמום לתוך דברי הבעל שם טוב. לא זכרתי לשלם את נדרי ועתה בני חולה ונוטה למות... אם כן, פסק הבעש"ט, קיים לאלתר את נדריך והענק ליהודי זה את הוצאות החתונת בתו בריווח גדול כיאה לגביר כמוך!... פמליית המחוננים התקבלה בכבוד גדול על ידי תלמיד הבעל שם טוב שחגג עימם בשמחה וטוב לבב, כשבתוון מגיעה הבשורה המרנינה על החלמתו הפלאית של בן הסוחר.

שמחה תמידית תלתה בחלל בית מדרשו של אור שבעת הימים, מרן הבעל שם טוב הקדוש במעז'בוז'. הביטחון בקב"ה, היה נר לרגלי התלמידים והדפה כל ניצן של עצב או דכדוך. אבל פעם אחת הכיר הבעל שם טוב אותות דאגה בפני תלמידו. מה לך יקירי? – שאל ברוך, ותחת תשובה הגיעה אנחה. בת בוגרת לי שהגיעה לפרקה, אך באין ידי מספקת להבטיח לה נדוניה כנהוג, היא יושבת בביתי ושערותיה מלבינות...

נו... חיך הבעל שם טוב. גם כן דאגה... סע לעיר של חכמים וסופרים, קח משם חתן מלא וגדוש בש"ס ופוסקים אשר יד לו בנסתרות ושם לו כאחד הגדולים, הבטח לו נדוניה כמנהג בעלי בתים חשובים ואנוכי ערב על הכל... אמונת הצדיקים של התלמיד הייתה איתנה דיה, ועוד באותו יום הועיד פעמיו לעיר ואם ב ישראל והחל בולש בין בתי המדרשות דשם. באישון ליל ובאור ראשון של בוקר, עד שמצא את שאהבה נפשו. עלם יקר שבערכין ממשפחת אפרתים, תורה מפוארת בכלי מפואר. עמד ונקב בגינו סכום עתק אשר לשמעו נתרצה צד החתן לאלתר ושב אל עירו שמח.

כמעט שנתכחה ההבטחה בליבו לולא מכתב שהשיג אותו יום אחד. למקרא השורות הראשונות, פג ליבו. משפחת החתן מביעה פליאתה על כך שכבר חלפו להן שבועות מספר מאז האירוסים, ואף לו דורון אחד נשלח לבית החתן כנהוג... אכן! הודה אבי הכלה, אין זה מן היושר הכלל, ותיכף הועיד פעמיו לבית הערב הגדול. הבעל שם טוב... והבעש"ט קורא את המכתב ושב ומרגיע: הכל יבוא על מקומו בשלום!

המכתב השני, גם הוא בוא הגיע. כאן כבר לא הייתה פליאה, כי אם תרעומת שזורה באיום. **אם לא תקבל הבהרה, יבוטל השידוך לאלתר!** גם עכשיו הבעל שם טוב בוטח ומרגיע... הלא הוא שאמר כי בכוח ביטחונו אפשר לו להאכיל את כל העולם, רק שאין לו די טבחים לכך... טול דף ועט – הורה לאבי הבת - וכתוב למחותן, כי עם בואו הנה לקראת החתונה, תקביל את פניו בדורות וממון יותר ויותר משהוא משער בדעתו... המכתב

החלום - ד'

חלום אמת

בה ניכרים עד מאוד חסדי השי"ת ורחמיו על כל מעשיו. ישנם אנשים הנקראים 'ירחיים' כיוון שהרטיבות שלהם מתגברת מאוד, ואצלם החלומות מקבלים מימד מעשי. לפעמים, מסוכן. הם שרים מתוך חלום, מרבים לדבר, ובמקרים קיצוניים, קמים ממיטתם ויוצאים למסע הזוי. בשונה מהמקובל לחשוב, עיניהם אינן עצומות! הם צועדים בעיניים פקוחות והעומד מן הצד עלול לחשוב שהם ערים. בו בזמן הם עורכים מסלול שמסתיים בדרך כלל בחזרה לתוך המיטה. בספר מעשה טוביה מסופר על אדם שכזה שהיה יורד מתוך שנתו באמצעות סולם לתוך בור מים, וכשהיה חש ברגליו את מגע המים, היה שב לאחוריו וחזר לישון.

כשאנשים אלו מותקפים, הם מסוגלים לצעוד על גבי קירות ישרים ואף על חודו של גג. רחמי השי"ת המופלאים מעניקים להם באותה שעה כוחות על-טבעיים להתמיד במסעם המסוכן מבלי להינזק. סכנתם נשקפת דווקא מצידם של אנשים ערים, העלולים, מתוך חשש לגורלם, לקרוא בקול בשמם ואז... להקיצם! כשהללו מקיצים הם מאבדים את כל כוחם ועלולים לקרוס ישירות אל מותם. יש על כן להניח להם להשלים את מסלולם עד יקיצתם בתוך מיטתם בדרך טבעית ובחסדי השי"ת.

רק מתי מעט צדיקים שנפשם השכלית חזקה ובריאה מאוד, רואים בעת שנתם דברים אמיתיים, מה שנפשם מבינה רואה בעת צאתה מן הגוף ומעברא בעולמות העליונים. יש, ומלאך טוב וקדוש נגלה אליהם, ואזי הם יודעים ידיעות ברורות ומוחשיות ממה שעומד להתקיים.

אמנם, גם חלומות אלו אינם נקיים מדברים בטלים, כי כאשר הידיעה מתגלגלת במורד העולמות בדרכה מהנפש השכלית אל כוח המדמה שבגוף, נטפלים אליה רוחות שקרניות שמשוטטות בעולמות החיצונים, ומנסות לבלבל אותה בידיעות שווא. כשזוכה אדם לחלומות צודקים יש לו לדעת מספר כללים: חלום המופיע בסוף הלילה מורה אל אמינותו; הישנות חלום פעמיים, מורה על זמינותו ומימושו הקרוב; חלום המופיע בתחילת הלילה, לא יתקיים בקרוב.

מכת ירח

בשלהי מאמר החלומות, ראוי לציין את אחת התופעות הפלאיות ביותר,